

Obsah

Úvod	7
1. Stáří jako společenský fenomén	9
1.2. Mezinárodní aktivity na úrovni OSN	12
2. Stáří, délka života, stárnutí a gerontologie	18
2.1. Biologické stáří	18
2.2. Sociální stáří	20
2.3. Kalendářní (chronologické) stáří	21
2.4. Dlouhověkost	22
2.5. Gerontologie a geriatricie – vymezení pojmů	24
2.6. Biologické aspekty a teorie stárnutí	25
2.7. Stárnutí jako proces	33
3. Demografie stáří	36
3.1. Demografická revoluce	36
3.2. Stárnutí populace	37
3.3. Očekávaná doba dožití (life expectancy, střední délka života)	44
4. Stav organismu ve stáří a koncept úspěšného stárnutí	51
4.1. Zákonitá biologická involuce	52
4.2. Epidemiologicky nejvýznamnější chorobné procesy ovlivňující funkční stav ve stáří	52
4.3. Životní způsob	55
4.4. Životní podmínky	56
5. Psychologie stárnutí a stáří	57
5.1. Osobnost v preseniu a seniu	58
5.2. Změny poznávacích (kognitivních) schopností	61
5.3. Struktura inteligence ve stáří	64
5.4. Adaptace na stáří a ve stáří	65
5.5. Gerontologická psychologie	67
5.6. Duševní životospráva ve stáří v kontextu psychologických předpokladů optimální adaptace na stáří	68
5.7. Mentální výkon ve stáří, předsudky a diskriminace	77
5.8. Psychoterapie a aktivizace ve stáří	79
5.8.1. Psychoterapie neformální – komunikace se seniorskými klienty	80
5.8.2. Aktivizace	82

5.8.3. Kognitivní rehabilitace, aktivace a trénink	105
5.8.4. Trénink paměti	112
5.8.5. Ovlivňování životních postojů kreativním myšlením	115
5.8.6. Vlastní psychoterapie	120
6. Seniorská populace	122
6.1. Participace ve společnosti, seniorská centra	126
6.2. Rodina a komunitní péče	126
6.3. Stáří a sdělovací prostředky	129
7. Gerontogogika – vzdělávání ve stáří a ke stáří	131
7.1. Univerzity třetího věku	132
7.2. Příprava na stáří	134
7.3. Tvůrčí schopnosti ve stáří	135
7.3.1. Kreativní myšlení a jeho rozvíjení ve stáří	137
8. Somatická involuce (tělesné změny ve stáří)	141
9. Bezpečnost starého člověka	145
9.1. Starý člověk a kriminalita	145
9.1.1. Starý člověk jako oběť trestné činnosti	145
9.1.2. Starý člověk jako pachatel trestné činnosti	146
9.2. Týrání a zanedbávání starých lidí	147
9.2.1. Formy týrání a zanedbávání starých lidí	148
9.2.2. Okolnosti týrání a zanedbávání starých lidí	150
9.2.3. Týrání a zanedbávání v ústavní péči	152
9.2.4. Možnosti řešení	152
9.3. Starý člověk a bezpečnost silniční dopravy	154
9.4. Úrazy a pády ve stáří	158
9.5. Teplotní poškození	160
10. Teoretická východiska sociálního zabezpečení ve stáří – Vztah sociálního státu („welfare state“) ke starší populaci	162
10.1. Fenomen stáří	162
10.2. Sociální stát	163
10.3. Způsoby financování systémů sociálního zabezpečení	168
10.4. Sociální zabezpečení v období stáří	168
10.5. Důchodové systémy	169
10.6. Financování důchodových schémat	171
10.7. Důchodové zabezpečení v některých evropských zemích	172
10.8. Současné trendy	173

10.9. Možnosti řešení finanční situace důchodových systémů	177
11. Senioři a bydlení	181
12. Historie gerontologie	184
Zprávy tiskových agentur	190
Fotografická příloha	191

I. díl s podtitulem „gerontologie obecná a aplikovaná“ je společný pro všechny výzkumy výzkumnou problematiku bez ohledu na jejich studijní zaměření. I. díl také splňuje jiné než zdravotně sociální.

II. díl s podtitulem „geriatrie obecná“ zpracovává zdravotně sociální problematiku smrti (považ a zápas a nemoc, funkční diagnostika, formy péče, ošetřování, rehabilitace, sociální práce, organizace služeb atd.) s tím, že konkrétní choroby jsou pojednány v rámci určitého nelékařským členům geriatrických vým - odborníkům v ošetřovatelských, rehabilitačních, sociálních práci a dalších, kteří se s geriatrickou praxí natolik profesně setkávají.

III. díl s podtitulem „geriatrické specializace“ zpracovává vybrané choroby a problémové okruhy v rozsahu odpovídajícím potřebám lékařů.

Z. Kalvach